לימתי וכמה. לימתי כגון במתניתין דהכא לא כמה דברים אמורים: **נברא אגברא.** דרבי יהושע בן לוי אקרמי בר חמא רמי בר חמא סבר לימתי דרבי יהודה לחלוק בה: **פסיל דרבי יהודה סיל משום רבי טרפון.** לעולם לימתי: לפרש הוא וכבן דמתניתין לא פליגי עליה, ומתניתא דקתני "בין שיש לו כו'" דמשמע טעמא משום אסמכתא, ר' יהודה נופיה אמרה משמיה דרבי טרפון ופליג אדרבנן דמתניתין דטעמייהו משום ייסוד, ובמתניתין ר' יהודה מילתייהו דרבנן קא מפרש: **מין אחד מכן נזיר.** סגיס יוסכין ואחד עובר-זה אומר פלוני הטובר נזיר הוא וזה אומר איט נזיר, ואמר אחד הריני נזיר אם כמוהו הוא שהוא נזיר, ואמיתו אומר הריני נזיר אם כמוהו הוא שאינו נזיר, ושניהם מתכוונין לנזירות, ומצא לאחד מהם, ואמר רבי טרפון אין אחד מהן נזיר שעל הספק אמר דבריו אחין זו הפלאה דכי יפליא לשון (ויקרא כז) יפרש משמע אחמת לגר' טרפון דכי תלי תנאה במידי דלאו בידיה ולא ידע לה אפילו הכי הויא אסמכתא ולא אמרינן: **עם בריבים פסול לעדות.** דקיי"ל (נ"מ דף עה:) המלוה והלוה עובדין כלא מעשה וכיון דחימוד ממון מעבירו על דת הוה לי' כרשע דחמס דעובר נמי מל' לא תעשה מפני חימוד ממון: **מלוה בנשך בריבית.** ומשמע אחרוייהו: **כר ביעיסום.** לוזיף {מלוה}: **ופוס ליס.** הלי סהדא רשע דהא אודי דלוה בריבית: **רבא לעפמיס.** בפ"ק דאין אדם משיס עצמו כו' איט יכול לפסול עצמו על פיו דהא אין קרוב מעיד לא לזכות ולא לחובה ואדם קרוב אצל עצמו: **רבי מזייס ומופריס.** הגדיל שערו ולפרכו לעול עצמו לעשות תשובה: **שאין מכירין אותו.** דתשובה דהתם לאו עירומי הוא: **ומוזיר אבידה.** אם ימצא אבידה חבירו דכיון דמחזיר אבידה-הוא ודאי הדר ביה מחמדת ממון: **אם מקדימים יונך ליון.** ליוני אתן לך כך וכך: **אבל.** אמליו"ן מעמד להיות יונים ממקומן לבית בעלים על כרחן ויש כהן גדל: **אפני דרבי שלום בעלמא.** דתניא (מולין דף קלב:) יוני שובך ויוני עלייה יש בהן גזל אפני דרבי שלום ולא גזל גמור דלא זכה בהן בעל השובך דממילא קלאו ורבו להתם ובגמרא דהשולח **בדפס עלמו.** דהויא אסמכתא והדר תנא דתולה בדעת יוני קיס

מידי דהתם ודאי הויא אסמכתא משום שזה סומך עליו משום דהוי דבר שבידו שמלאין יין למטר וגרמה כאסמכתא קנא אע"ג דלא גזיז דשמא לא ילכו אחרים למטר לו והלכך אע"ג דלא גזיז כיון דלאו בידו הוא לגמרי לא גמר ומקני לחבריה אבל הכא גבי מסחק בקוביא דלאו בידו הוא כלל אע"ג דגזיז בתנאי שחוק שלו מ"מ גמר ומקני דכיון שהוא יודע שאין בידו להרויח וידוע הוא שאחד מהם ירויח ודאי לא נתכוון להסמיך חבירו על דבר שאינו תלוי לא מהני אם לא הקנו בב"ד חשוב כדאי' בגדרים (דף כז:): **דהויא** ר' יהודה משום ר' טרפון. דאמר לא נתנה נזירות אלא להפלאה פ"ה אלמא כיון דמספקא ליה אי הוי נזיר אי לא מספיקא לא משעביד נפשיה הכא נמי מספיקא לא גמר ומקני והקשה הריטב"ן מאי מדמה קנין לנזירות שאני נזירות דגלי קרא דכתיב כי יפליא וי"ל דמ"מ כילא מיגה בעלמא ולי"ל פי' דמ"מ מייתי שפיר ואין להקשות שאני הכא דגלי קרא משום דהא לא מפרש בקרא מאי היא הפלאה אלא גלי לן קרא דבשביל הפלאה ולא ידעינן מה היא הפלאה אלא מיתי לן מסברא מה היא הפלאה והייט דקאמר דהיא רבי יהודה היא דאמר משום רבי טרפון דכיון דלא תניא ליה הפלאה א"כ ס"מ דעל בכי כחיך הוא דאמר לעיל בכי כחיך הוא דאי אלו אסמכתא היא מילתא דלא ידע אם כן הויא נמי הך הפלאה אע"ג דלא ידע ומדקאמר ר' יהודה לעולם אין אחד מהם נזיר וכו' מכלל דלא הוי הפלאה כי האי אסמכתא כי האי גוונא וקרא דכי יפליא אילטריך משום דיהוא נזירות כגזירות הלכך אי לאו קרא דכי יפליא הייתי מרבה גם זו לדוגה נזירות דלא גרע מהם ומשום הכי אילטריך כי יפליא לומר דלא תניא כדיוקא:

אימתי, ובמה אינו אלא לפרש דברי חכמים רבי יוחנן אמר אימתי לפרש ובמה לחלוק, ודכולי עלמא אימתי לפרש הוא? גברא אגברא קא רמית מר סבר פליגי ומר סבר לא פליגי, דלא פליגי והתניא בין שיש לו אומנות שלא הוא, בין שאין לו אומנות אלא הוא, הרי זה פסול? הא' רבי יהודה משום רבי טרפון היא דתניא רבי יהודה אומר משום רבי טרפון לעולם אין אחד מהן נזיר לפי שלא נתנה נזירות אלא להפלאה: מלוה ברבית: אמר רבא לוה ברבית פסול לעדות והאנן תנן מלוה ברבית? מלוה הבאה ברבית. בר ביניתום אסהידו ביה תרי סהדי: חד אמר קמי דידי אוזיף בריביתא וחד אמר לדידי אזפי בריביתא, פסליה רבא לבר ביניתום, והא רבא הוא דאמר לוה ברבית פסול לעדות והוה ליה רשע והתורה אמרה אל תשת רשע עד? רבא למעמיה דאמר רבא אדם קרוב אצל עצמו ואין אדם משים עצמו רשע". הדוא טבדא דאישתכח דנפקא טריפתא מתותי ידיה, פסליה רב נחמן ועבריה, אזל רבי מזיה וטופיה, סבר רב נחמן לאכשוריה, א"ל רבא דילמא איערומי קא מערים, אלא מאי תקנתיה? כדרב אידי בר אבין, דאמר רב אידי בר אבין "התחשוך על הטריפות אין לו תקנה עד שילך למקום שאין מכירין אותו ויחזיר אבידה בדבר חשוב-או-שיוציא טריפה מתחת ידו בדבר חשוב משלו": ומפריחי יונים: מאי "מפריחי יונים? הלא תרגומה: אי תקדמיה יונך ליון, רבי חמא בר אושעיא אמר אדא, מאן דאמר אי תקדמיה יונך ליון מ"ט לא אמר אדא: אמר לך אדא-מפני דרכי שלום בעלמא ומאן דאמר אדא מאי טעמא לא אמר אי תקדמיה יונך ליון? אמר לך היינו משחק בקוביא, ואדך: תנא תולה בדעת עצמו ותנא תולה בדעת יוני צוריכא: דאי תנא תולה בדעת עצמו התם הוא דלא גמר ומקני דאמר קים

אסמכתא ומיהו קשה דהכא מעמא דדבר דלא הוי בידו לאו אסמכתא הוא כגון משחק בקוביא דהכא ואע"ג דגזיז ומאי שנא מהכיא דחמרא דחולשפוט דמסכין אסמכתא מהאי טעמא ומכ"מ לא קשיא דלא גזיז דשמא לא ילכו אחרים למטר לו והלכך אע"ג דלא גזיז כיון דלאו בידו הוא לגמרי לא גמר ומקני לחבריה אבל הכא גבי משחק בקוביא דלאו בידו הוא כלל אע"ג דגזיז בתנאי שחוק שלו מ"מ גמר ומקני דכיון שהוא יודע שאין בידו להרויח וידוע הוא שאחד מהם ירויח ודאי לא נתכוון להסמיך חבירו על דבר שאינו תלוי לא מהני אם לא הקנו בב"ד חשוב כדאי' בגדרים (דף כז:): ר' יהודה משום ר' טרפון. דאמר לא נתנה נזירות אלא להפלאה פ"ה אלמא כיון דמספקא ליה אי הוי נזיר אי לא מספיקא לא משעביד נפשיה הכא נמי מספיקא לא גמר ומקני והקשה הריטב"ן מאי מדמה קנין לנזירות שאני נזירות דגלי קרא דכתיב כי יפליא וי"ל דמ"מ כילא מיגה בעלמא ולי"ל פי' דמ"מ מייתי שפיר ואין להקשות שאני הכא דגלי קרא משום דהא לא מפרש בקרא מאי היא הפלאה אלא גלי לן קרא דבשביל הפלאה ולא ידעינן מה היא הפלאה אלא מיתי לן מסברא מה היא הפלאה והייט דקאמר דהיא רבי יהודה היא דאמר משום רבי טרפון דכיון דלא תניא ליה הפלאה א"כ ס"מ דעל בכי כחיך הוא דאמר לעיל בכי כחיך הוא דאי אלו אסמכתא היא מילתא דלא ידע אם כן הויא נמי הך הפלאה אע"ג דלא ידע ומדקאמר ר' יהודה לעולם אין אחד מהם נזיר וכו' מכלל דלא הוי הפלאה כי האי אסמכתא כי האי גוונא וקרא דכי יפליא אילטריך משום דיהוא נזירות כגזירות הלכך אי לאו קרא דכי יפליא הייתי מרבה גם זו לדוגה נזירות דלא גרע מהם ומשום הכי אילטריך כי יפליא לומר דלא תניא כדיוקא:

דלמר התם הלי מלן דמקבל זוזי מחבריה למזכין ליה חמרא ופשע ולא זכין משלם כדאמרינן דאזלשפוט דקאמר התם דאסמכתא היא כו' עד דמקשה הש"ס מאי שנא מאם אוביר ולא אעביד אשלם במיסבא ומשני התם גבי אם אוביר ולא אעביד אשלם במיסבא דהוי בידו לא הויא אסמכתא אלמא דלא הויא בידו הוי מפי אסמכתא ממה שהוא בידו על כן נראה לר"ת לפרש הכי כל כי האי גוונא לא אסמכתא היא דלא הויא אסמכתא אלא היכא שאין יכול להרויח כגון משלים שטרו וכו' דנכ פשוט (נ"ב דף קסח.) אבל הכא לא הויא אסמכתא משום דכיון דשניים הם כל אחד ואחד מקני לחבריה מנו דאי מרוחו בעי היו מקני בההיא הגאה גמר ומקני לחבריה ולפי זה כל שידוכין לא הויא אסמכתא משום דכל חד וחד בעי למקני גמר נמי ומקני ומיהו קשה על פי' ר"ת שהרי בפרק האהב (נ"מ דף מח: ופס) אמרינן הנותן שידכן לחבירו ואמר ט אם אני מוזר בי שידכתי מחול לך והלה אומר אם אני מוזר בי אכטול לך שידכתי נתקיימו המתאים דברי רבי יוסי ומסיק התם לבסוף אליבא דר' יהודה דהויא אסמכתא ולא קניא אלמא אפי' בשניים תניב אסמכתא ולא אמרינן אם חבירו מוזר בו מקנה כמי כנגד המירטן לחבירו כשהוא מוזר בו ועוד משמע לקמן גבי ריטטות דמפריחי יונים דהיכא שהוא סטר בידו להרויח הויא אסמכתא בעלמא אפי כדפירש רש"י על כן נראה לר"י עיקר כפירוש רש"י ולא קשיא לו מהיא דאזהו כשך כדפירש לעיל תניין הכי שאני התם חדלא דבר שהוא בידו ממש לגמרי כגון אם אוביר ולא אעביד אשלם במיסבא דהתם בידו לעשות ולא נגזיז נמי שסובר הוא שכך הפסד חבירו אם לא ישלים תגלה כמו אם ישלם במיסבא ובההיא ולאי גמר ומקני ולא תניב אסמכתא ואומר בלבו עני לשלם ולאי מן הדין מה שבידי לעשות ולא עשיתי אבל היכא דגזיז אע"ג דהוי בידו ממש לגמרי כגון אם אוביר ולא אעביד אשלם אלפא זוזי מכל מקום כיון דגזיז ולאי הוי גחמת דמתנה לשלם אלא זו בשביל קרקע אחת ולאי תניב אסמכתא ומיהו קשה דהכא מעמא דדבר דלא הוי בידו לאו אסמכתא הוא כגון משחק בקוביא דהכא ואע"ג דגזיז ומאי שנא מהכיא דחמרא דחולשפוט דמסכין אסמכתא מהאי טעמא ומכ"מ לא קשיא דלא גזיז דשמא לא ילכו אחרים למטר לו והלכך אע"ג דלא גזיז כיון דלאו בידו הוא לגמרי לא גמר ומקני לחבריה אבל הכא גבי משחק בקוביא דלאו בידו הוא כלל אע"ג דגזיז בתנאי שחוק שלו מ"מ גמר ומקני דכיון שהוא יודע שאין בידו להרויח וידוע הוא שאחד מהם ירויח ודאי לא נתכוון להסמיך חבירו על דבר שאינו תלוי לא מהני אם לא הקנו בב"ד חשוב כדאי' בגדרים (דף כז:): ר' יהודה משום ר' טרפון. דאמר לא נתנה נזירות אלא להפלאה פ"ה אלמא כיון דמספקא ליה אי הוי נזיר אי לא מספיקא לא משעביד נפשיה הכא נמי מספיקא לא גמר ומקני והקשה הריטב"ן מאי מדמה קנין לנזירות שאני נזירות דגלי קרא דכתיב כי יפליא וי"ל דמ"מ כילא מיגה בעלמא ולי"ל פי' דמ"מ מייתי שפיר ואין להקשות שאני הכא דגלי קרא משום דהא לא מפרש בקרא מאי היא הפלאה אלא גלי לן קרא דבשביל הפלאה ולא ידעינן מה היא הפלאה אלא מיתי לן מסברא מה היא הפלאה והייט דקאמר דהיא רבי יהודה היא דאמר משום רבי טרפון דכיון דלא תניא ליה הפלאה א"כ ס"מ דעל בכי כחיך הוא דאמר לעיל בכי כחיך הוא דאי אלו אסמכתא היא מילתא דלא ידע אם כן הויא נמי הך הפלאה אע"ג דלא ידע ומדקאמר ר' יהודה לעולם אין אחד מהם נזיר וכו' מכלל דלא הוי הפלאה כי האי אסמכתא כי האי גוונא וקרא דכי יפליא אילטריך משום דיהוא נזירות כגזירות הלכך אי לאו קרא דכי יפליא הייתי מרבה גם זו לדוגה נזירות דלא גרע מהם ומשום הכי אילטריך כי יפליא לומר דלא תניא כדיוקא:

פליגי והאמר רב חסדא ואלקן עליו חבריו על ר' יהודה ואמרינן גברא אגברא קא רמית דתרחה דברי ר' יהושע ושקלו ופרו בה ופקשא ואיסתי לפרש הוא והתנן אלו הן הפסולין המשתתפין בקוביא. א"ר יהודה אימתי בזמן שאין לו אומנות אלא היא אבל יש לו אומנות שלא היא פסול ודתי' ר' יהודה שאמר משום ר' טרפון אין אחד מהן נזיר שלא נתנה נזירות אלא להפלאה. ומסקי לה לשמעתא הכי אלמא כיון דמספקא ליה אי נזיר הוא (ואי) [ואי] לאו נזיר הוא לא משעבד נפשיה הכא נמי כיון דלא ידע אי קני אי לא קני לא נבר ומקני זוז מבריא דר' טרפון הוא ושנה ר' יהודה דבריו בבריו. בלשון חכמים ובריתא שפל לעדות תרנכה רבא מלוה הבאה ברבית. והמלוה ברבית פסול לעדות: בר ביניתום אסהידו עליה חד אמר קמאי דידי

גליון הש"ס גמ' וכיכיה וכו' כתם הוא דלא גמר ומקני. לפ"ז ל"ל דכך פ"ל כרמב"ם דלעיל דאימתי דר"י לתלוק ופ"ל לת"ק דפסולין מהם דהוי אסמכתא ולא גמר ומקני. אבל קשה לי מ"ל לגמרא לומר כך דס"ל דלא כריב"ל וכ"ל דס"ל אימתי לפרש הא ל"ל הכריכותא בה יפוך על הכסבר דגמרא' קתני דמוסקים בישום כל שלום כבר דאסמכתא ולא גמר ומקני. אבל קשה לי מ"ל לגמרא לומר כך דס"ל ומר ומקני אבל מפריחי יונים דאמר בנקבה הלין אסמכתא ולאי הוי אסמכתא קני ולנס אי אמי מסחק בקוביא ס"ד דזהו לא הוי אסמכתא דאין בידו כלל אמת משום דלכך פ"ד דמפריחי יונים ודאי קני דאין מיכיון כ"ל דמסחק בקוביא ס"ל דמסחק בקוביא דמסחק דמסחק בקוביא דמסחק בקוביא דמסחק בקוביא

אי נמי מפני דרכי שלום · דימה למ"ד מפריחי יונים דתרתי מ"ל משיקרת נמי פסולים מפני דרכי שלום? וי"ל דהא דאמרי' מפני דרכי שלום קאי אליעזר דמקדמיה יוקר ליון:

מעיקרא סבור דמי קיימא · וא"ת ליפסול מדאריישה דקא עבר אלו ולא מחמוד? וי"ל דלא מחמוד משמע דלא יהיב דמי וכי יהיב דמי ליכא לאו דחמוד כלל, וא"ת והא אמריי' בפ"ק דבכא מציעא (דף ה:) לא מחמוד כלא דמי מחמוד לא, משמע, ולאיכי דוקא הוא דמחמוד? אך אבל הכי הם פוטרים דלא מחמוד הוא אפי' בדיהיב דמי: וי"ל דמחמוד. ל"ה דקאמר - ר"ל נמי דכן הוא אמתא, ופי"ל דהכא הכי קאמר דמי, קא יהיב, והיו מפיסים אותם עד שיחמוד. דולה מי, אם כן לא עבדי אלא דלא מחמוד, כיון דחזו דשקלי בעל כרחייהו ולא חמיד לא חוסמין אם יחפיצו, פסליה: מנדלי אימר · פי' בתמה דקא אסור לגדל אפי' בבית מטוס ישוב אלן שראל דלמא אתי לרעותן בכדות, ובתמה נסה מוקר לגדל בבית ולא גזרו בה אבל אם מטוס לדרך לחרישה, ואין יכולין לעמוד בהלי גזירה, ולא"ת והא מקיימין היא במרובה (נ"ק דף ספ: ופס) אין מגדלין בתמה דקה בארץ ישראל" משמע דווקא דקה אבל נסה מגדלין? וי"ל אלא מהיא הוה אמינא הה"ל נסה ודקה דנקט לאמטוגין חיוה דסיפא אפי' דקה אינו אסור אלא בארץ ישראל דמשמע דווקא דקה אבל נסה מגדלין: ולא יהיה אסור אלא בארץ ישראל דווקא אבל לא בסוריא דלא אמרי' דגזרה דסיפא אינו אלא בארץ ישראל: **סתם** גבלי כסרי · פי' והא דהוסיפו הגבלין והמוכסין - דמחזו דשקלי יתירתא וקא אמי לאמטוגין דלא"ג שהחזיר הגבלי והמוכס פסול דלא דמי לסתם גזלנים שהחזירו דכסיס, דהתם לא ידע מאן נהדר ועוד כיון דעדיין הם עוסקין בגבלות ומכסים חשודים לחזור לקלקלם: מתני'

רבינו חננאל

אויף ברבית ואחד אשהחיר לחיבי אחסן ברבית פסליה רבא לבר ביניתום. ואקשינן והא רבא הוא דאמר לוה ברבית פסול לעדות ואין פסליה רבא לבר ביניתום על פי עד אחר פסול רשע והתורה אמרה אל תשת רשע עד ושנינן הני מילי במשהרי עליה סהדי דלוה ברבית אבל בהדראתר הוא כי לוה ברבית לא הוה שאמר רבא למעמיה דאמר אדם קרוב אצל עצמו ואין אדם משים עצמו רשע וכבר פירשנוהו בפ"א. הוא מכתא דנשיא פריאתא מתות יה ירדה פסליה רב נחמן ועברה אול רבי מוריה ומפריה מבר לאבשהריה כלומר חזר בתשובה אל רבא דלמא איערומי מערים אין לו תקנה אלא עד שילך למקום שאין מכירין אותו ויחזיר אבדה או שיתיא פרשה פ"ח ויו ברבר חשוב משלו או עביר כי האי נוגנא מכשריין אותו: ומפריחי יונים הוא תרגומו אי תקרסיה יתך ליומי פי' סתנין בעיתים כל פי שתקרים יונתי ליומת תבריו ישול פ ח ב ירו כך וכך ומפריחין אותן שניהן בבת אחת ומנקשין אחריהן ותקומים נופל בעליותבריו מה שהיה ביניהן ר' ח ס א בר הרשעיא אמר ארא. פי' ארא קשרין חוט ארוך בעוף ומפריחין אותו בגג ומצמצמין ומתקבצין סביבותיו עופות של בני אדם מן שובכין אחרים וכיון שמתקבצין פרשם רשת ונופלן ווהו שכשא"). והא תרגומו אמר כי האי נוגנא לאו נולן הוא

נוגאן/מבנה

חבמא הוסיפו פסולים זרים שלא פסולים מעיקרא

ב ביאורות על פסולים חדשים

פירוש כל אי

- מדיקרא לאי לא פסולים

- אך ראו חכמים אותם

נוגאן

בגמרא אי רועה בהמה דקה ואי רועה בהמה נסה פסולין לעדות

נוגאן

ר"ירוחם: סתם רועה = פסול סתם נבאי = כבר

"קים לי בנפשאי דידענא מפי" אבל תולה בדעת יונו' אימא לא, ואי תנא תולה בדעת יונו' דאמר "בנקשא תליא מילתא ואנא ידענא לנקיש מפי" אבל תולה בדעת עצמו' אימא לא, צריכא, מיתיבי "המשתדל בקוביא אלו הן המשתדלים בפיספסים *ולא בפיספסים בלבד אמרו אלא אפילו קליפי אגוזים וקליפי רימונים, ואימתי חזרתן "משישברו את פיספסיהן ויחזרו בהן חזרה גמורה דאפילו *בתנם לא עבדי מלה בריבית אחד המלוה ואחד הלוה ואימתי חזרתן "משיקרעו את שטריהן ויחזרו בהן חזרה גמורה אפילו לגברי לא מיזפי. ומפריחי יונים אלו *שממרין את היונים "ולא יונים בלבד אמרו אלא אפילו בהמה דקה ועוף ואימתי חזרתן "משישברו את פנכיהן ויחזרו בהן חזרה גמורה דאפי' במדבר נמי לא עבדי. מורדי שביעית אלו שנושאין ונותנין בפירות שביעית ואימתי חזרתן "משתגיע שביעית ארורת ויבדלו ואז נחמיה לא חזרת דברים בלבד אמרו אלא חזרת ממון כיצד - "אומר "אני פלוני בר פלוני כינסתי מאתים זוז בפירות שביעית והרי הן נתונין במתנה לעניים" קתני מיהת "בהמה" בשלמא למאן דאמר "אי תקדמיה יונך ליון" היינו דמשבחת לה בהמה אלא למ"ד "ארא, בהמה בת הבי היא? אין "בשור הבר" וכמאן דאמר "שור הבר" מין בהמה הוא דתנא דתנן "שור הבר - מין בהמה הוא, רבי יוסי אומר מין חיה" הוא הוסיפו עליהן "הגזלנין "והלסטין גולן" דאורייתא הוא: לא נצרכא "אלא למציאת חרש שוטה וקטן' "מעיקרא סבור "מציאת חרש שוטה וקטן' לא "שכיחא אי נמי "מפני דרכי שלום' בעלמא, דיון דחזו דסיף סיף ממונא הוא דקא שקלי, פסלינהו רבנן, "הלסטין מעיקרא סבור דמי קא יהיב, "אקראי בעלמא הוא, ביון דחזו דקא חמפי, גזרו בהו רבנן תנא עוד הוסיפו עליהן "הרועים "הגבאין יהמוכסין הרועים מעיקרא סבור אקראי בעלמא הוא ביון דחזו דקא מכווני ושדו לכתחילה גזרו בהו רבנן הגבאין והמוכסין מעיקרא סבור מאי דמיא לדון קא ביון דחזו דקא "שקלי יתירא פסלינהו. אמר רבא "רועה שאמרו אין רועה בהמה דקה "אחד רועה בהמה נסה, ומי אמר רבא הכי והאמר רבא רועה בהמה דקה: בא"י פסולין בחוצה לארץ כשרין, רועה בהמה נסה אפילו בא"י כשרין: והרוא "במגדלים איתמר, ה"נ מסתברא מדקתני "נאמנין על שלשה רועי בקר מאי לאו לעדות, לא לדינא, דיקא נמי דקתני "שלשה רועי בקר' ואי לעדות, שלשה למה לי, ואלא מאי לדינא, מאי איריא שלשה רועי בקר כל בי תלתא דלא גמרי דינא נמי: הכי קאמר אפילו הני דלא שכיחי בישוב. איר יהודה יסתם רועה פסול יסתם נבאי כשר, "אבוה ד' זירא עבד גביותא תליסר שנין, כי הוה אתי ריש גהרא למתא "ר' הוה חזי רבנן א"ל לך עמי בא בחדרך "כי הוה חזי אינשי דמתא אמר "ריש גהרא אתא למתא והאידנא "נכים אבא לפום ברא, וברא לפום אבא" ומיגנזו

"קים לי בנפשאי" · ולא היה ספיקא כידו ומשמע הא וכי לאחני, אלא כידו לי בלא ולא נמר ולאקני, אלא דעדה יותר בדעת יונו הוא דידע לאחני ולא נמר ולאקני, אלא דעדה יותר בדעת יונו הוא דידע לאחני ולא נמר ולאקני: **נקשא פליגא מינסא** · שיש לו דפין של מן מנקשין זו לזו והיונה שמעה קולן ומכרה שבעלה מזרחה, וממזרחה לשוף: תורה אור

ה"ג לא תלא דידענא בנקשא ספי: **נקשא** · הכלה זו על זו: **פפספס** · שברי עצים והן מלויים בלע"ז: **אפילו קליפי אגוזים** · שלא עשויין לכך ולקרלא בעלמא הוא: **דאפילו לגברי** · שיסתכל שם ריבים מפיהם דהו ולא לא הדרי לקלקוליהו: **שממרים אם יונים** · מרגילים לאחן זה על זה להלחם: **אפילו בפפס ופיס** · דלאו מילתא דסכיתא הוא: **פגמיהן** · אלו דפין שמרויס בהן: **אפילו במדבר** · דלא שכיחי יונים דישוב והא פירוסא לגיענא דאית נקיט ליה ולא מנופא דכרייתא היא ולגיענא דלא מקדמה יונך ליון לאכל לפרוסי (ה) אחזה גמורה (דהא) ואפילו בתנם לא עבדי: **ויבדלו** · שלא ישלא ויקבע בפירותיהן ויפקרו נטעיהן לעניים: **לא חזרת דברים** · לומר עוד אלא חזרה הנכרת שיפזרו פירות שביעית שבנטעיהן לעניים: **פיינו דמשבחת לה בפפס** · דלפסר שמלמדה לרון כשתמע קול: **כמ פני פיא** · שחבית בהמות הבר לביתה עמה והלא יכדשה בחוות: **שור סבר** · דומה לחיה ולא מגדלו בביתו אלא למדברות ומשמע החוות לבא אחריו ויש כהן גזל מפני דרכי שלום שמביא לאחן מן הכיבין, והא דקרי ליה "בהמה" כמאן דאמר מין בהמה הוא ופלוגתייהו לענין התרת חלבו וכיסוי הדם: **מפסו** · יהיב דמי אלא שאין רצון הבעלים למכור: **דאוריי' פוס** · לא תשת רשע עד' ובמסכת נימין (דף נמ:) תנן מגיחת חרש שוטה וקטן יש בהן גזל מפני דרכי שלום' שלא יתקוממו אביו לו קרובו: **סוף סוף מפונגא שקלי** · ובברי אתקמתא דרבא מחמת חימוד ממון: **פסלינהו** · דחשידי למשקל אגרא ולאסהדי שקרא: **ביון דחזו דפסולי** · ושקלי כלומר לאחי' דמי קא יהבי אחי לידי גזלנות כלומר שהיה קשה לבעלים למטול ובעל כרחן תופסין וחוזרין המעות לפניהם: **גבלין** · מנוגן שהעמידן המלך לגבות מס ומנת המלך וכרגא ואדרטא מישראל חבריהם: **מקרלי כבלמא** · מה שהבהמה נכנסת לשדות של אחרים ורועה, אקרלי לא ואין הרועה מתכוין לך: **ירפא** · יותר מן הראוי: **בארץ ישראל** · חמירי מפי מוסס ישוב ארץ ישראל: **מגדלין** · **פיסמר** · שמגדלין אותם בבתיהם שפיר אחפי' הכי בארץ ישראל פסולין מגדלי בהמה דקה דעבידא דמשמטת ואכמת לאוך הגדות לאכל נסה לא משמטת ואפשר לעומרה אבל כרעים שמרעין בתוך בארפר של ישוב אפי' בהמה נסה פסול שנכנסת בשדה של אחרים: **פ"ג פפסברא** · דרועה בהמה נסה פסול: **נאמנין על שלשה רועי בקר** · מכלל דאי לא לא קבלינהו עליה לא מהימני: **נא, לדינא** · דלדינא מודינא דפסולין משום דלא גמרי דינא: **דלא שכיחי בישוב** · ולא דלא אמטו עסקן דין בין אדם לחבירו, לא קבלינהו עליה לא מלי למיהדר: **פפס רועה** · דאמרי לא חזיק דעייל בהמתיה בשדות אחרות: **פפס נבלי בקר** · עד דשמעינן כיה דשקל דאיקרא: **כי פוס מוי** · אמה דר' זירא: **רבנן** · מיוסר הגור: **אפר לך אפי נא בפדרין** · דלא נחזינא בך ריש גהרא שהוא שר הגיר ורוחה שרבים יושבי הגיר ושואל ממון הרבה לכל שנה והא היה מקל עליהם המס ומדחה לא שר הגיר לאמר שיושביה מועטין ואין ממי לגבות: **נגיס מכא לפוס ברא** · יפתנו לא הלב לפני הבן כלומר יגבה מהן ממון: **פיגנון** · מתחבלין

מבנה

◇ 4 הפסולים במס"כ

= איך כל אי יכול לתמוך בתמוהה

ג"ל לגברים

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה דאחני כמדבר וכו' איכא לפרוסי מלי דוחה בגמרא דאמר אחפי' בתנם ע"ל:

תוליין ס. בגליון ס"מ מ"ע

שקלי יתירי ובשאר ענין ל"ל בפתיחי כ"ל רש"ל

[ע"ל כד.]

ס"ק דמגיעה ה: [לקמן: ס"ס] [פי' מש"ק כה:]

[תוס' ס"ס ס"ס]

נוגאן/מבנה

חבמא הוסיפו פסולים זרים שלא פסולים מעיקרא

ב ביאורות על פסולים חדשים

פירוש כל אי

- מדיקרא לאי לא פסולים

- אך ראו חכמים אותם

נוגאן

בגמרא אי רועה בהמה דקה ואי רועה בהמה נסה פסולין לעדות

נוגאן

ר"ירוחם: סתם רועה = פסול סתם נבאי = כבר

גליון השס נמי ותחד מעמה נסה. פי' רבינו נ"ב דף קל"ח ע"ח ד"ה שלשה ולע"ג. אח"כ כתב לי כמ' שטעה לדוד כבית קוטל א כשם כבר ומה כתב דמגי' קודם שהסיפו פליגים וכרועים לאכל רועי אלן מין פסולים הכמה בלי' קלי. ולעיל"ד היה דכל מלאי פסולים דלאכל לגדל מפשם ישוב של מלי והרבנים שם נקט דפסולים מפום גלוגים וגמ נסה ודקה שיון:

מסורת הש"ס

כא א מיי' פ"ו מהל' עדות הל' ד סמג לאוין ריד טושע"מ מ"מ פי' לד סעיף מח:

כב ב מיי' שם פ"ב מהל' ו סמג שם טושע"מ מ"מ פי' לד סעי' ל:

כג ג מיי' שם הל' פ טושע"מ שם סעיף כט:

כד ד מיי' שם פ"ו הל' ח סמג שם טושע"מ שם סעי' מו:

כה ה מיי' שם פ"ב הלכה ז סמג שם טושע"מ שם סעיף לח:

כו ו מיי' שם הל' ח טושע"מ שם סעיף לז:

כז ח מיי' פ"ח מהל' מלכות הל' ה סמג לאוין ריד טושע"מ הימ סי' לד סעיף יג:

כט ט נ ס מיי' שם טושע"מ שם סעיף יג יד:

[פי' מלכון מורה כלומר מלמדין אותו לפרוס להקדיש ליונים אחרים. עיין ערך מר ד]

ל ע מיי' שם הלכה ד:

לא פ מיי' שם וסמג שם טושע"מ שם סעיף יג:

לב צ מיי' שם טושע"מ שם סעיף יד:

רבינו חננאל

אויף ברבית ואחד אשהחיר לחיבי אחסן ברבית פסליה רבא לבר ביניתום. ואקשינן והא רבא הוא דאמר לוה ברבית פסול לעדות ואין פסליה רבא לבר ביניתום על פי עד אחר פסול רשע והתורה אמרה אל תשת רשע עד ושנינן הני מילי במשהרי עליה סהדי דלוה ברבית אבל בהדראתר הוא כי לוה ברבית לא הוה שאמר רבא למעמיה דאמר אדם קרוב אצל עצמו ואין אדם משים עצמו רשע וכבר פירשנוהו בפ"א. הוא מכתא דנשיא פריאתא מתות יה ירדה פסליה רב נחמן ועברה אול רבי מוריה ומפריה מבר לאבשהריה כלומר חזר בתשובה אל רבא דלמא איערומי מערים אין לו תקנה אלא עד שילך למקום שאין מכירין אותו ויחזיר אבדה או שיתיא פרשה פ"ח ויו ברבר חשוב משלו או עביר כי האי נוגנא מכשריין אותו: ומפריחי יונים הוא תרגומו אי תקרסיה יתך ליומי פי' סתנין בעיתים כל פי שתקרים יונתי ליומת תבריו ישול פ ח ב ירו כך וכך ומפריחין אותן שניהן בבת אחת ומנקשין אחריהן ותקומים נופל בעליותבריו מה שהיה ביניהן ר' ח ס א בר הרשעיא אמר ארא. פי' ארא קשרין חוט ארוך בעוף ומפריחין אותו בגג ומצמצמין ומתקבצין סביבותיו עופות של בני אדם מן שובכין אחרים וכיון שמתקבצין פרשם רשת ונופלן ווהו שכשא"). והא תרגומו אמר כי האי נוגנא לאו נולן הוא

*) פי' עמוד ערך לגדל לי מ"ס כשם כל מלי גלון